

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 18.

V Ljubljani, dné 20. septembra 1900.

Leto XIII.

II. slovenski katoliški shod.

Drugi slovenski katoliški shod je končan. Zvršil se je tako sijajno, da je veličastni vspah prekosil tudi najbolj drzno pričakovanje. Udeležba velikanska — zadnji dan nad štiri tisoč udeležencev — zastopani vsi stanovi — navzoči štirje škofje — lepo število čeških in hrvatskih gostov — govorniki izborni — navdušenje nepopisno — vse to je pripomoglo, da je postal drugi slovenski kat. shod najsijajnejša manifestacija katoliške zavesti, kar jih je dosedaj videl slovenski svet in da ostane zato z zlatimi črkami zapisan v zgodovini slovenskega katoliškega gibanja. Kdor je bil navzoč pri tem shodu, ostane mu do smrti neizbrisno v najlepšem spominu. Radi bi tako obširno poročali o tem velevažnem shodu, kakor zasluži; toda tesni prostori našega lista nam tega ne dopuščajo. Zato hočemo samo ob kratkem podati kolikor mogoče verno sliko tako krasno pretečenih slavnostnih dni.

1. Osnovno zborovanje.

Že prvi dan, v ponedeljek 10. septembra, je došlo od blizo in daleč toliko naroda, da je bilo prostorno zborovališče v „Alojzijevišči“ malone popolnoma napolnjeno. Ob 5. uri popoldne je presvetli knez-škof ljubljanski v stolni cerkvi ob obilni udeležbi poklical sv. Duha, ter blagoslovil udeležence z Najsvetejšim. Nato se je pričelo v Alojzijevišči zborovanje. Zborovališče tam je bilo zelo prikupno, krasno umetno in naravno ozaljšano, z električno lučjo razsvetljeno, sredi odra prelep kip našega Odrašenika,

obdan od venca električnih žarnic — že samo pogled na vse to je vstopivšim zborovalcem povzdignil duha.

Predsednik pripravljalnega odbora, generalni vikarij prelat Janez Flis je ob $\frac{1}{2}$ 6. uri otvoril zborovanje s krasnim nagovorom. Pozdravil je v izbranih besedah vse udeležence ter povedal, zakaj se je priredil II. slov. katoliški shod. Naloga njegova je poživiti prepričanje, da ako Gospod ne varuje mesta, zastonj čujejo čuvaji, ako Gospod ne zida hiše, zastonj delajo delavci. Ako vržemo vero iz zasebnega, družinskega in socialnega življenja, bo zastonj ves naš trud narod ohraniti in ga povzdigniti do višje stopinje blagostanja. Drugi slov. katoliški shod ima nalogo, podati navode na podlagi sv. vere za zasebno, družinsko in socialno življenje. Možje učenjaki, prvi strokovnjaki naroda so se posvetovali in nasvetovali, kaj bi rešilo, kaj bi do višje stopinje blagostanja povzdigniti moglo mili narod slovenski. Razglasile se bodo resolucije II. katoliškega shoda po vsej slovenski zemlji in veselo upanje imamo, da bodo obrodile mnogo lepega sadu. Da se vse to izvrši, kar nasvetujejo resolucije, za to bo treba sicer veliko truda, tudi boja, toda z navdušenostjo, neprestrašenostjo, požrtvovalnostjo, zlasti pa s pomočjo milosti božje se vse doseže. V to pomози Bog!

Po tem navdušeno sprejetem nagovoru je pozdravil shod v krasnih besedah dr. Hurban, Čeh, voditelj kat. narodne stranke na Moravskem, za njim v imenu praškega nadškofa dr. Tumpach, vseučilišni profesor iz Prage, na to po vrsti v imenu češkega katoliškega učiteljstva Čeh nadučitelj Ka-

dlčak, v imenu škofa dr. Mahniča kanonik s Krka dr. Oršič, naposled bivši državni poslanec Čeh dr. Stojan.

Nato je bila volitev predsedstva. Za predsednika shodu je bil izvoljen dr. Ivan Šušteršič in je bila njegova izvolitev burno pozdravljena. Za častne predsednike so bili izvoljeni: vodja Fran Povše, vseučilišni profesor dr. Bauer iz Zagreba, vseučilišni profesor dr. Tumpach iz Prage in kanonik dr. Oršič s Krka. Za podpredsednike so bili izbrani dr. Laginja, vitez Berks in svetnik Vencajz. Zvečer je v „Katoliškem domu“ priredil „meščanski klub“ na čast došlim gostom prelep večer zabave in neskajjenega veselja.

2. Zborovanje odsekov.

V torek dopoldne so po slovesni sveti maši, katero je opravil naš rojak mil. gosp. škof Jakob Trobec iz Amerike, začeli zborovati odseki, ki so se posvetovali o predloženih resolucijah in so dovršili svoje delo ob $\frac{1}{2}$ 5. uri popoldne. Odsekov je bilo pet: 1. Tiskovni, kateremu je predsedoval dr. Gregorčič, a so poročali: a) o znatnosti dr. Opeka, b) o leposlovji profesor dr. Debevec, c) o časnikarstvu dekan Koblar, č) o farnih knjižnicah dr. Gruden, d) o ljudskem in mladinskem slovstvu katehet Stroj. — 2. Šolski odsek, kateremu je predsedoval podpredsednik dr. Karlin, a poročali dr. Gruden, dr. Karlin, dr. Lesar. — 3. Odsek za krščansko življenje, predsedoval podpredsednik prelat Flis, poročal dr. Fr. Ušeničnik. — 4. Socijalni odsek, predsedoval vodja Povše, poročali dr. Krek, dr. Žitnik in vodja Povše. — 5. Organizacijski odsek, predsedoval dr. Laginja, poročal dr. Krek. — Vsi odseki so bili mnogobrojno obiskovani, udeleženci so živahno posegali v razprave in pokazali, da so zreli za resno delovanje v prid slovenskega naroda.

3. Sklepajoče zborovanje.

V torek ob $\frac{1}{2}$ 5. uri popoldne se je vršilo sklepajoče zborovanje. Poročevalci raznih odsekov so prečitali sklepe, kakor so bili sprejeti v posameznih odsekih. Izvršile so se na resolucijah v odsekih marsikateri, vendar ne bistvene spremembe. Vse te sklepe je sklepajoči zbor potrdil in odobril.

4. Prvo slovesno zborovanje.

Med tem se je krasni zborovalni prostor napolnil do zadnjega kota. Tudi na odru so se napolnili prostori z odličnimi gosti. Počastili so to zborovanje deželni predsednik, ekscelenca baron

Hein, deželni glavar Oton pl. Detela, prihitel je v Ljubljano mariborski knezoškof dr. Mihael Napotnik, opazili smo mnogo odličnih Hrvatov, med njimi dr. Suka, kanonika Cvetka Rubetića, prelata dr. Jagatića itd. — Predsednik dr. Šušteršič viharo pozdravljen otvori zborovanje, pristrčno pozdravi vse odlične goste in udeležence in ob splošnem navdušenju predlaga, da se pošlje telegrafično papežu in cesarju izraz udanosti slovenskih katoličanov.

Nato nastopi z nepopisnim navdušenjem pozdravljen presvetli pokrovitelj shodu knezoškof dr. Jeglič ter vdeležencem v vznesenih, prepričevalnih besedah podá krasnih navodil za nadaljno delo za Boga in domovino. Ta prekrasen govor namerava priobčiti „Domoljub“ v celoti. Vtis, ki ga je napravil ta govor knezoškofa dr. Jegliča, je bil velikanski; svojo dušo, svoje srce nam je presvetli govornik razkril pred zborovalci ter jih siloma potegnil za seboj.

Z istimi čutili in z istim navdušenjem je bil pri nastopu in sklepu svojega apostolskega govora pozdravljen mil. knezoškof lavantinski dr. M. Napotnik, ki je govoril o krščanskem življenju. Prihitel sem med vas — je rekel visoki govornik — da se udeležim shoda, ki naj v nas poživí krščanski pogum, vtrdi katoliško zavest in točno označi smer za bodoče delovanje. Krščanski živi, kdor veruje v Boga in njegov evangelij, kdor živi po božjih zapovedih; v tem korenini krščansko življenje. In to je krasota, to je moč, to je sila našega naroda, da je veren. Lepe so naše gorice, mogočne naše gore, a najlepši kras, najmočnejša sila v slovenskih deželah: to je pobožni narod, ki prebiva na tej zemlji. — Krščanski živi, kdor ljubi katoliško cerkev kot svojo najboljšo mater. Kakor je nekdanj sv. Pavel v viharju na ladiji svojim sopotnikom klical: Ne hodite z ladije, vsi bote rešeni, tako kličem i jaz vsem zbranim: Ne hodite z ladije, ne odstopite od cerkve in vsi bote našli svojo srečo. — Katoličan spoštuje cerkveno oblast, papeža, škofa, duhovne, posvetno oblast, katoličan je poln krščanskega upanja, ki ga vtrjuje v poskušnjah in mu kaže v srečnejšo večnost. — Kristijan je poln krščanske ljubezni, kateri je sv. apostol Pavel v svojih pismih postavil nevenljiv spomenik. — Končno ima kristijan še en znak, po katerem se spoznava, on ljubi križ. Pri tem presvetli govornik dvigne v roki lep križ, katerega mu je v Rimu blagoslovil sv. Oče, in s križem v roci proslavlja sv. križ, znamenje in upanje našega odrešenja, ter v vznesenih besedah navdušuje zborovalce za posnemanje Križanega. Kdor drži z Gospodom, naj se nam pridruži, veliko nas je, a za one, ki jih še ni, bomo molili, kakor je Odrešitelj

za svoje sovražnike. Z Makabejci kličimo: Mi ne odstopimo od Gospoda. Mi se nevstrašeno borimo za Njegovo postavo. — Ob sklepu svojega govora nas je vladika lavantinski slovesno blagoslovil. Ta prizor ostane vdeležencem v trajnem nepozabnem spominu. — Slava vladiki lavantinskemu!

Mil. škof J. T r o b e c pozdravlja vdeležence v ime američanskih Slovencev. Na tisoče rojakov živi za morjem, ki so bili razkropljeni. Monsignor Buh jim je oskrbel časnik „Ameriški Slovenec“, katerega sedaj urejuje g. Šusteršič, ustanovila so se razna društva, ki so se spojila v skupno jednoto. Tako so organizovani naši rojaki v Ameriki. Na svojem potu sem videl mnogo lepega, a najlepše, kar sem videl, je ta katoliški shod. Tu so zbrani Vaši voditelji, tu je zbran cvet naroda. Navdušenost vas navdaja, voditelje imate izvrstne, zmaga je gotova.

Podpredsednik katoliškega shoda dr. Matko L a g i n j a pozdravi zborovalce v ime hrvatskega naroda v Istri v divnem govoru, v katerem je poudarjal važnost krščanstva za svetovno kulturo in posebe njega važnost za Slovane. — Vspodbujal je zborovalce, naj vsi živimo kot dobri katoliki ter skušajmo na temelju ljubavi zastavi krščanstva pridobiti še druge. Govornik je končal svoj govor z željo, naj križ kot znamenje krščanstva stoji med Slovenci in Hrvati vsepovsod ter naj nam vrh Triglava stoječ kaže pot proti nebu.

Konečno je zagrebški kanonik Cvetko Rubetić pozdravil shod v ime hrvatskega naroda.

Predsednik dr. Š u s t e r š i č je zaključil nato zborovanje, vabeč zborovalce k bakljadi in drugi dan v cerkev in k zborovanju.

5. Bakljada „slov. križ - socijalne zveze“.

Velikanske množice krščanskega ljudstva pomikale so se zvečer po ljubljanskih ulicah v svitu nad 400 lampijonov in bakelj. Društva so se okoli pol 9. ure uvrstila na vrtu starega strelišča ter korakala po Poljanski cesti čez sv. Petra most, sv. Petra cesti, Marijinem trgu, cesarja Franca Jožefa cesti, po Bleiweisovi cesti pred palačo deželnega predsednika. Navzočih je bilo 157 društev deloma korporativno deloma po svojih zastopnikih. Na čelu spreveda korakali so šmarijski ognjegasci z zastavo in bakljami. V lepem številu so šli potem krščanskosocijalni železničarji v uniformi in s cesarsko zastavo. Sledila je na to impozantna vrsta ljubljanskih članov „Slovenske kršč.-soc. zveze“, zastopnikov in zastopnic vevškega delavstva, rudarske organizacije v uniformi, Domžalcev, ki so nastopili v belih slamnikih, Gorenjci v narodni noši, močen zbor pevcev „Katoliškega rokodelskega društva“ z zastavo, gasilci iz Leš, Mošenj, Dobrove, Polhovega gradca in raznih

drugih krajev. Za temi skupinami korakala je novomeška godba in vilo se je 24 praporov krščanskosocijalnih društev, za njimi pa neštevilna množica udeležencev katoliškega shoda. Mnogi udeleženci so imeli bele nageljne, katere so jim poklonile kršč.-socijalne delavke. Ob gromovitih „Živio“ klicih ustavil se je sprevod na Bleiweisovi cesti pred palačo deželnega predsedstva. Godba je zasvirala cesarsko pesem, pevci so ž njo zapeli, a ljudstvo se je odkrilo, zastave pa so se globoke priklonile. Podpredsednik „Slovenske krščanske socijalne zveze“ g. Ivan K r e g a r poklonil se je g. dež. predsedniku ter mu izročil izraze udanosti Njegovemu Veličanstvu imenom organizovanih slov. krščanskih delavskih slojev. Velikanske množice klicale so navdušeno „Slava!“ cesarju. Na gradu zaplamtel je kres in svetle rakete so švigale v temno noč. Sprevod je ob zvokih „Naprej zastave slave!“ odkorakal po Rimski cesti, Emonski cesti, Cozjovi cesti, čez sv. Jakoba most, po Mestnem trgu pred škofijo, kjer so krščanski socijalci priredili ovacijo knezoškofu. Od strani naprednjakov bilo je vse aranžirano, da bi prišlo do kakih demonstracij. Ubogali so jih samo tisti, ki so bili najeti in za to plačani. Kakih 50 barabic, liberalnih pisarjev in nekaj magistratovcev se je skrivalo za bakljado po temi, ter sem ter tje zapiskalo v darovane jim piščalke. Vsak tak poskus kaliti slavlje, udušili so bučni „Živio!“ klici krščanskih mož. Z zadoščenjem konstatiramo, da se narodno-naprednim poskusom kaliti mir ni pridružilo ljubljansko meščanstvo. — Naše množice so napram izzivanju ohranile čudovito mirnost. Pokazale so svojo zavednost, pokazale svojo organizacijo. Ta treznost, izborna disciplina ob velikanski udeležbi dala je našim množicam izborno spričalo in imponirala je tudi liberalnemu meščanstvu. Poskus narodnih naprednjakov z izzivanjem potom nedoraslih fantičkov pripraviti naše množice do razburjenja in tako do velikih izgredov, se je izjalovil. Naše množice so videle, koga ima dr. Tavčar še za sato. Takim pobalinom se naše kmetiško ljudstvo ne bo pustilo strahovati, take „svobode“, katero so kazale ljubljanske barabe, naše ljudstvo ne mara. Pred knezoškofijsko palačo je krščanska množica burno pozdravljala knezoškofa, ki je množici zaklical: „Ne udajmo se!“ Pevci „Katoliškega rokodelskega društva“ so pod vodstvom skladatelja gosp. učitelja Sachsa pozdravili knezoškofa s pesmimi: „Pazdrav!“, „Domovina“ in „Svoji k svojim!“ novomeška godba pa z dvema kompozicijama. Navdušenje je bilo velikansko. Društva so nato odkorala na staro strelišče. Bakljada je naredila mogočen vtis ter je pokazala, s koliko vnemo se oklepajo slovenski delavski sta-

novi starega našega gesla: „Vse za vero, dom, cesarja.“

6. Drugo slovesno zborovanje.

V sredo ob 8. uri zjutraj je opravil v stolni cerkvi, ki je bila do zadnjega kotička natlačena, sv. mašo za pokojne udeležence I. slov. katoliškega shoda kardinal Missia, ki je bil o polnoči prispel iz Gorice. — Knezoškof dr. Jeglič je v cerkvi govoril zbranim vernikom o namenu katol. kristijana ter se je izvršila posvetitev Jezusovemu presvetemu Srcu. — Ob pol 10. se je pričelo II. slovesno zborovanje. Predsednik dr. Šusteršič je pozdravil kardinala dr. Missio. Nepopisen je bil vihar naudušenja, s katerim so udeležniki pozdravljali kardinala v svoji sredi. Tega drugega slovesnega zborovanja so se poleg kardinala vdeležili škof ljubljanski, lavantinski, št. kludski, dalje sta prišla na shod kneza Hugon in Ernest Windischgraetz.

Predsednik sloven. katol. akademičnega društva »Danica« filos. Remec je pozdravil shod v ime Danice, ki je, kakor je dejal, plod I. slov. katoliškega shoda. Daničarji so katoliki, Slovenci in demokratje, zvezda vodnica jim je znanost, ki vodi k Bogu. Na shodu se bodo poživili Daničarji za delo, preverjeni, kakšno silo imajo v narodu za seboj. — Burno je shod pozdravljala naša krščanska avantgardo mladih mož, ki v najtežavnejših razmerah delajo kot katoliški akademiki čast slovenskemu narodu. — Vrednik čeških »Katoliških listov« pozdravi shod ter vspodbuja navzoče za skupno delo vseh katoliških Slovanov v Avstriji.

Izvrstno ob splošnem naudušenju so potem govorili prof. dr. Anton Medved o šolskem vprašanju, prof. dr. Jos. Pavlica o katoličanstvu in napredku in vodja Povše o kmetiskem vprašanju.

7. Tretje slovesno zborovanje.

V sredo popoldne ob treh začne se III. slovesno zborovanje.

Shodu predseduje podpredsednik zbora zastopnik naroda dr. M. Laginja. V krasni, tudi Slovencem lepo umljivi hrvaščini pozdravi nove odlične goste, zastopnika deželne vlade grofa Schafgotscha (živahni živio klici), kneginjo Windischgraetz ovo in grofinjo Mocenigo, koroška deželna poslanca Gregor Einspielerja in Fran Muri-ja, stolnega kanonika iz Prage dr. Svehla, kanonika Karabaiča, ustanovnika »Naše Sloge« iz Istre monsignora Zamljiča iz Voloske in drugo odlično gospodo.

Med brzojavkami, katerih je došlo na stotine, je bila burno pozdravljena brzojavka zagrebskega nadbiskupa dr. Posiloviča in rusinskega voditelja dr. Barvirskega.

Prefekt Val. Podgore, znani prvoboritelj koroških Slovencev na narodno-gospodarskem polju, je prvi govoril o zadružništvu in zavarovalništvu. Točno in načelno je naslikal pomen zadružništva in posebej zavarovanja, govoril je o neznosnih razmerah koroških Slovencev ter prosil za nje bratske pomoči v borbah za narodno gospodarski obstanek koroških Slovencev.

Dr. Viljem Schweitzer je govoril o tisku. Povdarjal je važnost tiska in njegov pomen. Govoril je posebej o slovenskem tisku, dobrem in slabem, svaril pred slabim in vspodbujal zborovalce za razširjenje dobrega tiska, pozivljaj je duhovne, naj se ne strašijo osebnih napadov, ter opozarjal vse stanovne slojeve, naj odločno nastopijo proti otrovateljem javnega mnjenja po časopisju.

Duhoviti govornik je vzbujal s svojim lepim in klasičnim govorom neprestano vsestransko pritrdjevanje zborovalcev.

O obrtnih in delavskih razmerah je govoril profesor dr. Matek iz Maribora; naslikal je v živih bojah borbe delavskih stanov za njih obstanek, narisal je delovanje cerkve v tem oziru in proslavljal papeža Leona XIII. kot prijatelja in zagovornika pravic delavskih stanov ter v nemal zborovalce, naj tudi v tem pogledu vrše svojo krščansko dolžnost, da po svoje pospešijo ugodno rešitev perečega vprašanja obrtnikov in delavcev — Tudi ta govor žel je zaslužen pohvalo.

Med tem so došli kardinal in drugi škofje, katere je z vznesenimi besedami pozdravil predsednik dr. Laginja. Bili smo dosedaj vajeni gledati cerkvene vladike izvršujoče svoje apostolske posle v cerkvi. Sreča nam je mila sedaj, da jih pozdravljamo v naši sredi, to daje značilni pečat katoliškemu shodu. Biskupi so tu, verniki so tu, tukaj je torej zbrana cerkev v najlepši edinosti, v najvzornejši harmoniji! (Živeli škofje! Živel dr. Laginja!)

Pradsednik shoda dr. Šusteršič je nato govoril o katoličanstvu in politiki. S Kristusom se je v zgodovini človeštva pričela nova doba. Kristus je ostal vse veke središče zgodovine. Na eni strani Odrešenik in njegovo ljudstvo, na drugi strani nasprotniki krščanstva in njegovih načel. Nasprotniki so vedno jednaki. Herodi, Kajfeži, Pilati, Barabe, Judeži nastopajo v vseh časih. Farizejsko iščejo napadov na vero, blasfemij tam, kjer jih ni, ne iščejo jih pa tam, kjer so. Tudi v našem narodu so nasprotniki krščanstva, so liberalci.

Kakšen je njih liberalizem, to so pokazali upravitelji dni. Nastopajo pod krinko radikalne narodnosti. A kakšen je ta njih radikalizem, kaže slavna sedanost, ko se izgubljajo v naročji narodnih izdajic, ko se potapljajo v zvezi nenškega liberalizma.

Liberalizem je usoden za Avstrijo, privedel jo je do sedanjih neznosnih razmer. Rešitev za državo je v tem, da se naš vladar obrne do svojih zvestih narodov, da se obrne do krščanskega ljudstva. To naj govori, to naj odločuje in kmalu se bodo zboljšale naše žalostne razmere. Odločilen upliv krščanstva v javnosti, to je, kar treba narodom in državam. V tem obstoji njih bodočnost, njih sreča in slava. (Živahno odobravanje.)

Profesor dr. Krek je krasno govoril o katoliško-narodni organizaciji. Označil je točno pomen organizacije, smisel za delovanje v splošno korist v katoliško-narodne namene. Odločno ugovarjam, da bi kdo hotel pri tem delati za korist posameznika ali posameznega stanu. Kdor to govori, nima temeljnega pojma o organizaciji. Dokazati mi je, da je organizacija potrebna in kaj je posebno potreba pri tej organizaciji. Potrebna je, tega nas uče nasprotniki združevanja, zaman je njih krik, da se je s tem zanetil gospodarski boj. Ta obstoji že stoletja in gospodarsko združevanje ga bo le ublažilo in uredilo. Smisel za skupno delo prodira v naš narod. Že se vidijo lepi vspehi. Narod naš več moli, več bere, ima več smisla za javno življenje, duh vzajemnosti se širi, množi se veselje do dela, do varčevanja, do napredka in pogum se vtrjuje v trpljenji. Za nasprotnika se ne brigamo, pozitivno delo naj nas druži. Začetka in namena svojega življenja ne pozabimo.

V drugem delu svojega lepega govora je izvajal dr. Krek duhovito misel, kako zakramenta svetega zakona in mašniškega reda delita socialne milosti, podporo v delovanju za občno dobro. — Ob koncu je govornik vspodbujal zborovalce na resno, vstrajno delo za katol. narodno organizacijo. — Vihar odobravanja šumel je po dvorani, ko je govornik končal.

V stalni odbor II. slov. katol. shoda in za pripravo III. shoda so bili izvoljeni gg.: dr. Šusteršič, dr. M. Laginja za Primorje, dekan Žičkar za Štajersko, tajnik Rozman za Koroško, dr. Janko Brejce za Kranjsko.

S tem je bil završen dnevni red. Predsednik dr. Šusteršič: Dovršili smo svoje delo. Veseli moramo reči: Hvala Bogu! Veliko smo pričakovali, da pa bo manifestacija katoliške zavesti na shodu tako sijajna, tega si nismo mogli misliti. Po današnjem dnevu ni težek odgovor: V katerem taboru je Slovenija. Narod v celoti po vseh stanovih, slojih je danes zastopan tukaj. Shoda se je vdeležilo okoli 300 slovenskih županov, na shodu je zastopanih 160 društev, na shodu so cerkveni naši voditelji s svojo duhovščino, navzoči številni zastopniki drugorodnih katoličanov, vzlasti slovanskih, res krasna družba, prelep katoliški shod! Zato hvala Bogu, hvala pa

tudi vsem, ki so k temu pripomogli: pripravljav-nemu odboru, vzlasti njega predsedniku prelatu Flisu in tajniku dr. Evgenu Lampetu, odbora za zunanje priprave načelniku svetniku Vencajzu in tajniku Štefetu, hvala gre vrlim društvom, ki so poslala svoje zastopnike, hvala vodstvu Alojzije-višča, katoliški družbi, kat. rokodelskemu društvu, semenišču, kranjski hranilnici, slovenskim krščanskim akademikom, krščansko-socialnemu delavstvu, »Meščanskemu klubu«, vsem in vsakemu iskrena hvala in od Boga plačilo.

Velikansko je bilo navdušenje na shodu, to naj spodbuja nas za vstrajno delo, tako da sklepi shoda preidejo narodu slovenskemu v meso in kri.

Kardinal Missia se na to dvigne ter stopi na govorniški oder. Preteklo pa je dolgo časa, predno je mogel govoriti. Opisati navdušenje, s katerim so ga zborovalci pozdravljali, oceniti ovacije, katere so mu prirejevali, to je naravnost nemogoče. — Vzoriti kardinal je na kratko ogovoril zborovalce. Predsednik shodu je izvršil že svojo [dolžnost ter se zahvaljeval vsem, ki so pripomogli, da se je drugi slovenski katoliški shod izvršil tako sijajno, tako veličastno, ob navzočnosti tolikih množic slovenskega naroda. Moja dolžnost je, da se za prireditve te pomenljive manifestacije katoliške zavesti v prvi vrsti zahvalim pokrovitelju shoda, presvetlemu knezoškofu ljubljanskemu dr. Antonu Jegliču. Vaš vzorni, neumorni, goreči škof, ki žrtvuje samega sebe v ljubezni do Boga, do cerkve, do škofije, do bližnjega on je vspodbujal, on je vodil, on dosegel, da se je te dni s tako lepimi vspehi vršil drugi slovenski katoliški shod. Njemu za [Bogom naša najiskrenejša zahvala. (Urnebesno pritrdjevanje.) Hvala vsem, ki so svojega škofa tako krepko podpirali, hvala vam, vrli zborovalci, vsi, ki ste se v tako nepričakovano obilnem številu udeleževali zborovanja katoliškega shoda. Treba vam je bilo zato prinašati raznih žrtev; poleg gmotnih tudi duševne, izpovedali ste s tem svoje katoliško prepričanje, premagati ste morali bojazen in strah pred svetom, pretrpeli ste mnogi trpkega zbadanja, krivičnega očitania od raznih nasprotnikov krščanskega mišljenja in življenja, a premagali ste vse težave ter prišli na shod. Prepričan sem, da tega nikomur izmed vas ni žal, da se vsi štejete vesele in srečne, da ste mogli bratje enih mislij, istega navdušenja, istih dobrih sklepov za bodočnost, v prijazni ljubezni nekaj dni drug drugega spodbujati in krepiti za krščansko življenje.

Sklenilo se je na shodu mnogo lepega in dobrega. Seveda se vsi sklepi ne bodo tako kmalu in povsod izvedli, kakor bi si to želeli v ime in pro-speh dobre stvari, kateri so namenjeni, vendar sem prepričan, da se bo, da se je že mnogo doseglo.

Polni ste vsi zborovalci svetega navdušenja za sklepe katoliškega shoda, to je prvi, zelo pomenljiv sad! Sreča so pridobljena, so vneta, le netite tudi nadalje ta ogenj navdušenja in širite ga vsepovsod. Tako se bo srečno pričeto delo srečno nadaljevalo in srečno završilo v vedno lepših sadovih. Za drugi vspch, katerega smemo tudi že sedaj zabilježiti, moramo biti hvaležni nasprotnikom shoda. Marsikateri izmed vas moral je trpeti vsled njih napadov, a pokazal je svojo katoliško značajnost, in z veseljem pretrpel psovke, katere je moral preslišati zaradi svoje katoliške zavesti. Kakor so bili nekdanj apostoli veseli, ko so mogli trpeti zavoljo Imena Jezusovega, tako so tudi mnogim izmed vas taki napadi rodili iskrenega veselja in utrdili v vas navdušenje za sveto stvar. Ako se je kdo izmed pričujočih ogibal katoliškega gibanja, a se je te dni udeležil katoliškega shoda, gotovo je, da je že pahnul od sebe vsako bojazen ter da bo stal v prihodnje v prvih vrstah krščanskih borilcev.

Kot prelep vseh katoliškega gibanja pozdravljam naše vrle katoliške akademike. Komu pač bi ti nadobudni mladi možje ne izsilili za se spoštovanja, ako je gledal zadnja leta, kako so ti naši visokošolci povsod pogumno nastopali kot katoličani, kako se niso nič menili za razne krivične napade po listih in drugod.

To nevstrašno izpovedavanje katoliške zavesti od strani naših visokošolcev, to je velika, to je krasna pridobitev, za katero ne moremo nikdar dovolj zahvaliti dobrega Boga.

Še jednega uspeha tega shoda se izredno radujem, to je učiteljska »Slomšekova zveza«, ki se je uprav ob tem shodu zasnova in sicer s prav srečnim, za prihodnost upolnrim začetkom. Veseli me prav posebno, da se učiteljstvo naše zadnji čas pogumno oprijemlje katoliške zastave; temu se radujem vzlasti radi tega, ker verni učitelj veliko lažje in veliko uspešneje vrši svoj vzvišeni posel v šoli, kakor učitelj, ki nima vere in ljubezni do Boga. Tembolj je to hvalevredno, ker katoliško misleče učiteljstvo živi med nami v težavnih razmerah ter je izpostavljeno najhujšemu napadanju; ako se vkljub takim razmeram mnogi učitelji in učiteljice otrcasajo vsake bojazni in zavedno nastopajo kot verni krščanski učitelji, je to njim v posebno čast, šoli pa v veliko korist, s takim značajnim nastopanjem si konečno morajo pridobiti tudi spoštovanje nasprotnikov.

To so prelepi sadovi katoliškega shoda, za katere moramo milemu Bogu iz dna duše biti hvaležni.

Delati treba vstrajno vsakemu na svojem mestu, da se pokažejo še drugi sadovi katoliškega shoda.

Zato pa vsem priporočam jedinstvo in slogo, ker v jedinstvu je moč, ker je nam združenim pri delu zagotovljena božja pomoč. Zato bodite jedini, ako ste jedini, veljajo vam vzlasti besede Gospodove: Ne bojte se, jaz sem svet premagal! Bodite potrpežljivi! Ne da se vse naenkrat storiti. Hiša se ne zgradi jeden dan in drevo ne pade na prvi mah-ljej. Le vstrajnemu delu je vseh zagotovljen. Bodite potrpežljivi tudi z onimi, ki niso naših mislij, ne povračujte jim jednakega z enakim, ker z mirnim prenašanjem, s potrpežljivostjo se tudi pri takih doseže največ uspehov. Vaše nastopanje naj bode povsod mirno, premišljeno, vstrajno in potrpežljivo, tedaj bo Bog blagoslavljal vaše delo.

Blagoslova ste prosili po svojem podpredsedniku. Iz srca rad vam ga v imenu božjem podelim. Blagoslov božji je za nas prevažen, vsaj vse dobro prihaja od zgoraj; da je delo uspešno, treba človeka, da je izvršuje, in Boga, da je blagoslavlja. Z delom treba da je spojena molitev. Z našim delom naj se torej vedno družijo molitev, tedaj bo katoliški shod, katerega završujemo z blagoslovom božjim, rodil najlepših sadov.

Tedaj pa so zborovalci na kolenih prejeli slovesen blagoslov, podeljen po vzoritem kardinalu. Slovesen je bil ta trenotek in tako ginljivo pretresljiv, da je le malo komu izmed zborovalcev vsled skrivnostno sladkega ginjenja ostalo oko suho. Z velikanskimi ovacijami škofom in predsedstvu se je završil pomenljivi shod z radostnimi klici: Na srečno svidenje pri tretjem slovenskem katoliškem shodu!

8. Časten večer „Danice“.

Število vrlih, krščanskih mislečih dijakov, ki obiskujejo vseučilišča, je zadnja leta zelo naraslo. Njih dunajsko akademično društvo „Danica“ je napravilo po sklepu katoliškega shoda sijajen komers (skupno večerjo). To je bil časten večer „Danice“. Udeležilo se je komersa okoli 500 odličnih oseb v dvoranah Starega strelišča. Poleg Nj. eminence kardinala dr. Missije sta sedela knezoškofa dr. Napotnik in dr. Jeglič, potem so se vrstili slovanski gostje, naši poslanci in drugi odličnjaki ter lep venec dam. Prav fino je igrala novomeška godba, tako dobro, kakor igra vojaška godba, ter je oživljala že itak veselo družbo z raznimi slovanskimi komadi. Pozdravil je goste stud. phil. Remec, predsednik „Danice“. Potem so se vrstile napitnice. Dr. Šusteršič je napil sv. očetu, prelat Flis cesarju, vodja Povše kardinalu dr. Missiji, povdarjajoč, kolika čast je za slovenski narod, da je član sv. kolegija tudi sin slovenske matere, svétnik Vencajz je nazdravil med viharnim ploskanjem ljubljanskemu knezoškofu dr. Jegliču, praznujočemu prav ta dan

obletnico svojega posvečenja, dr. Pavletič je napil slovanskim gostom, knezoškof dr. Jeglič inteligentnim krščanskim svetnim gospodom, ki so stebri katoliške cerkve, in Čeh dr. Tumpach Slovincem ter bratstvu med Slovenci in Čehi. Dr. Jankovič, ki je prevzel pri neoficielnem delu komersa predsedstvo, je govoril o možeh, ki izidejo iz „Danica“ kot tolažniki slovenskega naroda, g. Šinkovec je napil krščanskemu ženstvu, dr. E. Lampe „Daničarjem“. Neka gospodična učiteljica je izvrstno naslikala navdušenost našega ženstva za prave krščanske ideale, g. Rozman iz Celovca je pa običal Tavčarjevo armado, ki je podobna celovski fakinaži (in pa celjski!), dr. Šusteršič je povedal, kakšno bodi zdravilo za stekle liberalce, in na zadnje je v slovo izpregovoril v lepi slovenščini g. Žundalek iz Prage. Krasen večer je bil to, lep zaključek sijajnega shoda. Posebno je razveselila vse goste od sv. očeta na komers došla brzojavka, ki se glasi: „Sv. oče je izraze udanosti na katoliškem shodu v Ljubljani vsprejel hvaležnim srcem in je s posebnim veseljem podelil svoj blagoslov. — Kardinal Rampolla.“

* * *

Hvala Bogu! Veliko delo je završeno srečno, velečastno, II. slovenski katoliški shod je končan. Narod slovenski se je po svojih najboljših možeh iz vseh krajev naše domovine slovesno ob mejniku dveh vekov poklonil Jezusu Kristusu, Sinu Boga živega, svojemu Odrešitelju, spričal je s to svojo izpovedbo svoje krščansko mišljenje in svojo voljo delovati z vsemi silami nato, da naš Spasitelj s svojimi načeli vlada, zmaguje in gospoduje v vsem zasebnem in javnem življenju.

Politični razgled.

Državni zbor razpuščen. Konečno je vlada vendarle „pojasnila“ naš notranje - politični položaj. Na Mali Smaren je zagledal beli dan cesarski patent, s katerim se izreka smrtna obsodba nad onemoglim parlamentom in objednem razpisuje nove splošne volitve za državni zbor. Na Kranjskem bomo imeli sedaj prvič direktno volitve v vseh skupinah, to je, volili bomo naravnost poslance brez volilnih mož. Volitve na Kranjskem se vrše: V splošni ali peti kuriji dne 12. decembra; v kmečkih občinah dne 18. decembra; v mestih in trgih in trgovski zbornici dne 3. januarja 1901, v veleposestvu dne 7. januarja. — Vsa določila gledé kraja, dneva in ure volitve dobé volivci v legitimacijah. — Vsi državljani moškega spola, ki imajo pravico voliti v splošni kuriji, pa niso v imeniku občinskih volivcev, morajo v osmih dneh od razpisa volitev naznaniti svojo volivno pra-

vico pri županstvu. — V peti kuriji sme voliti vsak moški samosvoj džavljan, ki je že štiriindvajset let star in ni iz drugih razlogov izključen od volilne pravice ter biva v dotični občini vsaj šest mesecev, ali je davkoplačevalec ali ne. Natančneje določbe glede volitev naznanijo pravčasno posamna županstva, vendar je pa treba že sedaj krepko stopiti na noge, da bo vsak volivec na svojem mestu.

Kaj se godi z novim državnim zborom?

Na to vprašanje se more odgovoriti že danes precej natančno. Ker se vrše nove volitve po dosedanem, že davno zastarelem volilnem redu, je več kot gotovo, da pridejo v novi parlament isti radikalni elementi in razmere v zbornici se ne spremenijo. Ker pa parlament zopet ne bo hotel delati, bo znova razpuščen in potem se prične po cesarjevih besedah absolutiška doba, to je, vladalo se bo brez poslancev. „Sedanji razpust in nove volitve sta zadnji ustavni sredstvi, ki jih je poskusila moja vlada“, je rekel te dni cesar vitez Javorskemu. Volilci cele Avstrije naj bi torej dobro premislili, koga pošljejo na Dunaj.

Nadbiškop Stadler v Sarajevu je dobil te dni svarilno pismo iz cesarjeve kabinetne pisarne, ker je na katoliškem shodu v Zagrebu izrekel željo, naj bi se Bosna čim prej združila s Hrvatsko.

Vojska med Angleži in Buri je sedaj po najmanj mesečni dobi končana in kramarski Angleži kmalu naznanijo celemu svetu, da so neomejeni gospodarji južno-afriških republik. Predsednik Krüger, steber burske armade je videč, da je zastoj ves trud, odpotoval iz Transvala ter je namenjen v Evropo, bržkone na Nizozemsko, kjer bo preživel večer svojega življenja. Sicer sam pravi, da gre prositi posredovanja kake evropske države, toda mož ne bo dobil države, ki bi se hotela pečati z oholimi Angleži. Buri so torej podlegli, a podlegli so častno v boju z desetkratno premočjo. Angleži so ugrabili deželo, kakor je naša monarhija, a miru ne bodo uživali v njej.

Slomšek o liberalni „inteligenci“.

„Smešno se tem gospodom prilega, kateri se krščanskega nauka niso nikoli učili, ali naučenega že davno pozabili, in katerih cela bogoslovna vednost v tem obstoji, kar so v krivoverskih ali cerkvi sovražnih novicah po gostilnah ali kavarnah brali, da s toliko predznanostjo o cerkvenih in verskih rečeh pišejo, kakor da bi polni bili svetega Duha. Te plitve glave, po svoji prevzetni misli sicer visoko učeni, po tem pa, kar pišejo, na srcu sprideni, na pameti pa zmôčeni in slepi, še te priproste resnice ne vedo, da ključni nebeškega kraljestva — sv. cerkve, niso njim izročeni, ampak katoliškemu škofu, kateri edini imajo pravico, v katoliški cerkvi vero razlagati, zapovedi dajati in dane izpreminjati.“ (Past. I. 142.)

* Listek. *

Spovednik — mučenik.

(Priobčil P. P.)

II.

Drugo jutro napoči. Župnik vstane na vse zgodaj in hiti v cerkev. Cerkovnik še ni bil prišel domov, pač pa je njegov sin odprl cerkev in povedal župniku, da čaka nekdo na izpoved. To se je prigodilo župniku večkrat, da je moral zjutraj izpovedovati, zato ker ljudje po dnevi niso imeli časa. Zato se ne čudi temu in gre, da bi ga izpovedal.

Le to se zdi duhovniku čudno, gredočemu v izpovednico, ko vidi, da dotični mož stoji v najbolj skritem cerkvenem kotu za stebrom zakrivajoč si obraz...

No, dalje gospod ne utegne premišljevat i o tem.

Mož pride in se začne izpovedovati. Izpoved je bila grozna. Krvava slika nekega uboja, ki pa tudi g. župniku ni bil neznan. Imel je pred seboj morivca od pretekle noči — da — bil je to Ivan — sin Magdalenin.

Izpovednik ga opominja k pokori in poboljšanju:

»Pojdi in naznani se sodniji, potem šele boš dobil mir vesti, potem šele bo poravnano tvoje dejanje!«

A zločinec izpove naravnost:

»Da ne pridem sodniji v pest — zato sem prišel semkaj, samo zato! Nihče me ni videl pri uboju, samo vi! A vi o tem govoriti ne smete, ker sem vam zločin zaupal pri izpovedi...«

Župnika stresne! Zave se svete spovedne molčečnosti, ker je gotovost o tem umoru dobil šele iz izpovedi.

»Ivan —! Kako se boš zagovarjal pred večnim Sodnikom — sam glej! Toda povem ti: miru ne boš našel poprej, dokler ne poravnáš zločina!«

Morivec že ne posluša več opominov izpovednikovih. Še predno se popolnoma zdani, zapusti izpovednico in cerkev ter izgine v gozdu.

Cez dan je prišel cerkovnik domov. Noga se mu je zacelila za silo. Zato je bil vesel in ko se srečata z župnikom, mu po svoji navadi zgovorno pripoveduje, kako je stražil po noči, kako je hodil domov i. t. d. Župnik, ki je bil tudi sicer vedno zgovoren in vesel, je bil ta dan nekam tih in pobit. Na licu se mu je poznala bledeca.

»Upam, da se niste prehladili gospod župnik«, skrbno povprašuje cerkovnik.

Župnik molči in gre v svojo sobo. Hotel je tam opraviti svoje vsakdanje molitve. A ko hoče moliti iz brevirja, tedaj šele zapazi, da ga nima v žepu. Išče povsod po sobi — ni ga bilo. Spomni se, da ga je bil nesel ponoči seboj na goro. Najbrž ga je pozabil pri Magdaleni v koči. — In sedaj je bilo treba vzeti drugega in moliti. Molil je dolgo, dalj kot po navadi in molitev ga je pomirila. Mogel je vsaj mirno misliti na morivca in na ves sinočnji dogodek.

Popoldne je prišel vaški župan obiskat župnika. Bila sta prijatelja. In ta dan se je hotel pomeniti z njim tudi zavoljo pogreba Magdaleninega. Zvedel je bil, da je ubožica umrla, in ker ni imela nič svojega, jo je bilo treba pokopati na občinske stroške.

Župnik in župan sta se izprehajala po vrtu. Ko sta se bila pogovorila o važnejših rečeh, pomenkovala sta se o navadnih, kakor vselej ob takih prilikah.

Naenkrat obstoji župan in začne opazovati talar župnikov.

»Moj Bog, ali ste bili v vojski, g. župnik? Vaš talar je ves krvav!«

»Saj res.«

Župnik je opazil šele sedaj krvave pege na svoji obleki. In to ga je zopet spomnilo sinočnega slučaja, da je nekoliko prebledel in zmedeno govoril in se opravičeval, boječ se, da ne izda pred županom sinočne skrivnosti.

Prav ta zmedenost župnikova pa se je zdela županu takoj prvi hip, če že ne sumljiva, pa vsaj čudna. Ni si je mogel razlagati na noben način. In ker je videl, da zabava ne gre kakor poprej, se je kmalu poslovil.

Župnik pa je zopet iskal v molitvi tolažbe in pomoči, sluteč kako zelo jo bo najbrž potreben prihodnje dni... Nekaj težkega mu je ležalo na duši. Slutil je, da bo vihar poskušnje še divjal in da bo treba še piti kelih trpljenja.

III.

Popoldne tistega dne so šli drvarji v gozd smerke sekat. Delali so blizu skupaj in peli so in veseli so bili. Kar zaupije eden izmed njih, odskoči in prebledi, kot bi bil stopil na kačo.

»Mrtev človek!«

Truplo je bilo grozno razmesarjeno, črepinja prebita in možgani so gledali ven.

»Kdo je to?«

Na prvi pogled tega ni mogel nihče uganiti, kajti obraz je bil ves s krvjo zalit. Ko so mu zmili obraz, so spoznali šele, da je nesrečnež tujec, ki je še včeraj hodil po vasi živ in zdrav in kupoval sadje od kmetov.

»Tudi k našemu gospodu župniku je hotel«, je rekel eden izmed delavcev. — »Jaz sem mu šel pokazat župnišče in ker župnika ni bilo doma, je odšel in pustil svojo karto tamkaj, češ da mora govoriti z župnikom.«

»Tu je neka knjiga,« pravi drugi drvar in pobere župnikov brevir. — »Latinska je! Župnikova je; pogledajte, tu stoji njegovo ime!«

Kako prideta župnikova knjiga in ubiti tujec skupaj, tega si drvarji niso mogli razlagati. Tudi ugibali niso dolgo. Sklenili so, da jih polovica ostane pri ubitem, drugi pa naj gredo in naj naznanijo dogodek županu.

Župan se je takoj napotil v gozd in videl, da je vse res tako, kot so mu naznanili drvarji. Ko je videl tudi župnikovo knjigo, izpreletelo ga je in zoper voljo mu je prišla na misel župnikova zadrega dopoldne in pa krvave srage na njegovi obleki. . .

»Ali ne ve nihče, kako se tujec piše?«

»Etviker!« pravi eden izmed delavcev; »sam mi je povedal svoje ime, ko sem ga spremljal v župnišče; pustil je tam tudi svojo karto z enakim imenom.«

Županu je bilo dosti. Hitro se je napotil v dolino in šel naravnost v župnišče.

»Gospod župnik, ali vas je včeraj kdo obiskal na domu?«

»Ne.«

»Jaz pa vendar mislim, da je moral nek tujec biti tukaj in da je celo svojo karto pustil pri vas.«

»Mogoče da tedaj, ko me ni bilo doma.«

Župan stopi k oknu, kjer je na polici ležalo več kart. Vzame eno v roke. In takoj prva je bila prava. Na njej stoji ime Etviker. Vtakne jo v žep.

»Ali ste bili zadnje celo noč doma, gospod župnik?«

»Ne! Bil sem na svetem obhajilu pri Magdaleni v gorah.«

Župan je bil vedno bolj in bolj potrjen v svoji sumnji.

»Ali vam je morebiti vzel kdo vaš brevir?«

»To ne more biti«, pravi župnik, »jaz sem ga nosil vedno seboj. Najbrž sem ga pustil in pozabil v Magdalenini koči. — Teda prosim, zakaj me izprašujete o tem tako natanko?«

Še predno more župan odgovoriti na vprašanje, potrkra nekdo na vrata. Bil je vrtnar, ki je prinesel v rokah usnjat pas za denar — prazen in ga položil na mizo, češ: »Tole sem našel na vrtu.«

Župan vzame pas in ga ogleda. In glej! Na zadnji strani stoji prav razločno napisano ime: Etviker.

Tudi pas vzame in shrani župan in reče gospodu župniku:

»Nocoj ponoči se je izvršil v gozdu blizu Magdalenine koče umor. Ali kaj veste o tem, gospod župnik?«

»Dobro vem! Kako bi ne vedel, ko sem bil sam zraven!«

Priprosti odgovor osupne župana. Moral si je reči: »Motil sem se, tako ne odgovarja morivec.« Vendar, ko je imel toliko dokazov pred seboj, ki so pričali proti župniku, si ni vedel kaj.

»In kdo je morivec, gospod župnik?«

»Jaz ga poznam!« odgovori župnik, »toda izjavljam vam slovesno, da ga ne izdam niti z eno besedico.«

»To ni pametno, gospod župnik. Če molčite, potem krivdo navalitite nase?«

»Kako to?«

»Hločem vam povedati. Vaš talar je okrvavljen, vašo knjigo smo našli pri umorjenem, njegovo karto in denarni pas smo dobili pri vas.«

»Vse to je res!« reče župnik mirno — »vse to je res! Vendar jaz nisem morivec. Prosim vas, gospod župan, ne dajte se preslepiti od videza. Kaj je resnica, to bo pokazala prihodnjost, ako Bog da, če ne — potem sem pripravljen nositi križ tudi po krivici. Prosim gospod župan, pojdite in storite svojo dolžnost!«

Župan je odšel. Vznemirjen je bil in ni vedel, ali bi imel župnika za morivca, ali ne. Za svojo osebo je bil prepričan, da je župnik nedolžen. Vendar — naznaniti je treba vso stvar sodniji. Ta naj razsodi.

Še tisti dan se je odpeljal župan v mesto k sodniji. (Dalje pride.)

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Naši shodi. V prvi polovici t. m. se je vršilo na Kranjskem več dobro obiskanih shodov. Tako je bilo v nedeljo 2. sept. kar četvero shodov, in sicer v Selcih sta poročala gg. posl. Povše in dr. Krek, v Košani posl. dr. Žitnik in g. Zelen, v Idriji gg. dr. Gruden, dr. Lampe in Gostinčar, v Vevčah pa gg. Moškerc in Štefe. V Št. Jerneju je poročal isto nedeljo svojim volivcem g. posl. V. Pfeifer. V nedeljo dne 16. t. m. pa je imel dobro uspeli shod g. posl. dr. Krek v Kranjski gori.

Osebnosti. Dne 6. t. m. je prišel v Ljubljano premil. škof v St. Cloudu v Minesoti, Jakob Trobec, s svojim stričnikom gospodom Ivanom Trobecem.

Odpeljala sta se v svoj rojstveni kraj, v Polhov Gradec, kjer je g. Ivan Trobec 16. sept. pel novo mašo.

Birmanih je bilo v času od 19. avgusta do 3. septembra v kočevski dekaniji: v Gotenici 81, v Borovcu 135, v Reki 253, v Fari pri Kostelu 269, v Osilnici 143, v Banjiloki 161, na Zdihovem 63, v Mozlju 314, v Spodnjem Logu 90, v Starem Trgu pri Poljanah (dekanije semiške) 289, v Nemški Loki 115, v Koprivniku 223, v Starem Logu 259, v Polomu 87, v Staricerkvi 563; skupno je bilo torej 3045 birmancev.

Umrli je umirovljeni župnik Ant. Lenasi v Kamniku na Mali Šmaren zadet od mrtvouda. Služboval je nazadnje kot župnik v Ihanu. Ranjki je bil rojen 17. septembra 1841. v Hrenovicah in v mašnika posvečen 1865. leta. K zadnjemu počitku ga je 10. t. m. spremlilo lepo število gg. tovarišev. Naj v miru počiva!

Tržaški romarji v Ljubljani. Dne 6. sept. popoldne je prišlo v Ljubljano okoli 1500 romarjev iz Trsta pod vodstvom č. g. Štembergerja, kateheta na šolah družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. Romarji so se vračali z Brezja.

Poroka na Kredarici 2500 m. visoko Dne 11. t. m. ob 5. uri zjutraj se je vršila poroka gospodičine Hrovatove iz Ljubljane z gospodom Iv. Korenčanom, trgovskim potnikom trdnice Souvanove, v kapeli pri koči vrh Kredarice. Očak Triglav je v teku tisočletij že marsikaj videl ali poroka komaj 200 m pod njegovim vrhom mu je nekaj nenavadnega. Kot priče je prisostovalo več ljubljanskih turistov, poročal pa je župnik Aljaž z Dovjega.

Državna podpora. Za zgradbo nove cerkve v Lučinah je dovolilo naučno ministerstvo 800 K podpore.

Izjava. Podpisana društva v Št. Vidu nad Ljubljano so se dne 17. avgusta 1900. z največjo navdušenostjo vdeležila slavnostnega obhoda in bakljaše o priliki 70. rojstnega dne Njegovega Veličanstva našega cesarja Franca Jožefa I. — Neki dopisun iz Št. Vida je s svojim dopisom iz dne 18. avg. t. l. v „Slov. Narodu“ na najpodlejši način žalil naš patrijotični čut. — Podpisana društva najodločneje in z največjim zgražanjem obsojajo tako vse meje dostojnosti presegajoče pisanje in obžalujemo, da je v naši občini človek, ki še patrijotičnega čuta svojih občanov ne spoštuje. Zato ga pozivljemo, če ga je kaj moža, naj pove svoje ime. A tega najbrže ne bo storil iz strahu pred zasluženim zaničevanjem; zakaj norčevati se iz patrijotičnega čuta svojih soobčanov je tudi neke vrste efiljaltstvo.

Bohinjska železnica. Iz Gorij se nam piše: Pri zadnji komisiji so določili kolodvore na Dobravi, v

Bledu in v Štengah. Dovolite, da izrazimo svoje pomisleke, dokler je še čas. Dobrava se nam ne zdi primeren kraj za kolodvor. Vas šteje le nekaj hiš in je bolj v skritem kraju. Tudi nima nobenega posebnega prometa. Nasprotno pa so prezrli Gorje z lepo okolico, ki ima jako veliko prometa. Že sedaj imajo Gorje nad 800 vagonov prometa. V gorjanski občini je precej rude, krede za cement, šote in veliko vodne moči. Drugi kolodvor hočejo graditi v takozvani Zaki, kjer bi preje slišal divjega nego domačega petelina in kjer ni nobene prave poti. Zakaj ne bi bil kolodvor na Rečici, kjer je sreda mej Gorjani in Bledom in se križajo že lepe okrajne ceste? Tretji kolodvor bo menda v Štengah, kjer je sicer precej tovrnega, a malo osebnega prometa. Četrti kolodvor menda nameravajo na vrhu Bače.

Premovanje konj na Vrhniki se je vršilo 6. septembra za politične okraje ljubljanska okolica, Logatec in Postojna. Prignali so 13 kobil z žrebeti, 9 mladih kobil in 8 žrebet. Premije so dobili: Za kobile z žrebeti prvo državno darilo (70 kron) Franc Mrak s Plešivce, drugo (40) Jernej Jeraj s Sinje gorice, tretje (30) in srebrno svetinjo V. Bolafio iz Ljubljane, četrto (30) B. Semrajec s Tomačevega, peto (30) M. Ogrin s Stare Vrhnike; po 20 kron so dobili Josip Rovtar iz Podsmreke, Fr. Novak s Plešivce, Jos. Peršin iz Prevalj, A. Rovtar iz Podsmreke; srebrno svetinjo je dobil J. Marinko iz Zunanje gorice. — Za mlade kobile: Prvo darilo (50 kron) Ana Sferle iz Matenj, drugo (40) J. Logar iz Vrzenca, tretje (30) M. Šemerl s Sinje gorice, srebrno svetinjo J. Jeraj s Sinje gorice. — Za žrebete: Prvo darilo (20 kron) Fr. Mrak s Plešivce, drugo (10) Ig. Česenj iz Št. Vida, srebrne svetinje J. Per s Sapa, J. Jeraj s Sinje gorice, J. Kanc iz Podsmreke. — Dne 7. septembra je bilo premovanje v Ribnici. Prignali so 12 kobil z žrebeti, 5 mladih kobil in 5 žrebet. Premije so dobili: Za kobile z žrebeti: Prvo državno darilo (70 kron) Fr. Grebenc iz Vel. Lašč, drugo (40) Fr. Marolt s Pustega hriba, tretje (30) J. Česarek iz Dolenjevasi, četrto (30) J. Drobnič iz Pugleda, peto (20) J. Riegler iz Prapreč. Za mlade kobile: 50 kron J. Pelc iz Ribnice, za žrebete dr. T. Rudež iz Ribnice; ker se je odpovedal darilu, dobil je srebrno svetinjo; 30 kron je dobil J. Levstek iz Bukovce, po 20 kron Fr. Prijatelj iz Gor. vasi in J. Česarek iz Dol. vasi, srebrno svetinjo je dobil Jos. König.

Požari. Iz Komende se nam piše: Tekom treh mesecev smo v tukajšnji okolici imeli že četrty požar. Prvi je bil 9. jun. v Kaplji vasi, kjer je deloma pogorelo gospodarsko poslopje Janeza Lukanca. Drugi je bil v noči 15. julija pri Fr. Pogačarju na Klancu, kjer so zgoreli skednji. Tretji je bil 2. avg. pri

Mariji Petrič na Bregu. Zgoreli so skednji, svislji in mnogo sena. Največi ogenj pa je bil v nedeljo večer, dne 2. sept. Požigalec je najprvo zažgal pri Janezu Grintalu v Kaplji vasi pri hlevu slamnato streho, ki pa je bila na srečo tako mokra in z mahom pre-raščena, da se plamen ni razširil. Najemnica hiše je ogenj hitro zapazila in poklicala goste, da so ogenj udušili. Čuli so, kako je požigalec tekkel po bregu med grmovjem proti gradu g. Smita v Komendi. Deset minut pozneje se že posveti na vrhu kopenskega griča; zažgal je graščinske pode. Ogenj je bil jako nevaren, ker komaj 25 korakov v stran so graščinski hlevi, dvojne visokih poslopij, kriti s slamo in polnih sena. Komensko gasilno društvo je bilo, kakor preje, tudi pri tem požaru takoj na mestu. Branili so gasilci najprvo hleve in polno naložene kozolce. Sreča, da je bil večer miren, ker sicer bi bila nevarnost velika. Pogorelec g. Šmit ima obilo škode, ker zgorelo mu je mnogo neomlačenega žita, slame, desk, nova mlatilnica in slamoreznica. Zavarovan je bil pogorelec pri družbi „Adriatica“, a skoraj gotovo je škoda mnogo večja, nego zavarovana svota. — Iz Šmarjete se nam piše: Dne 3. septembra ob pol 11. uri dop. je v Gorenjivasi blizu Šmarjete nastal velik požar, ki je v eni uri osmim gospodarjem upepelil prav vsa njih poslopja, že spravljeno žito, vso krmo za živino; zgorelo je tudi nekaj prašičev in en pol leta star otrok. Ker je vlekla sapa in ljudi ni bilo doma, se je ogenj tako hitro razširil po slamnatih strehah, da ni bilo mogoče ničesar rešiti. Škode je gotovo nad 60.000 kron. Beda je velika, ker nimajo ne strehe, ne živeža ne zase ne za živino. Zavarovani so bili le za male svote, zadolženi pa že do zdaj skoraj vsi. — Prve dni t. m. so M. Cepudru v Žvaruljah občina Kandrše, zgorela gospodarska poslopja z orodjem in krmo. Škode je do 1200 kron. — Dne 31. m. m. je pogorela hiša Marije Gorše v Hrastu pri Vinici; škode je 800 kron.

Poslavljanje vojakov. Kdor je, ali je bil vojak, ve, kako sladka beseda je »urlaub«. Ko se približa po dolgih treh letih oni dolgo pričakovani dan, ko se zopet obleče zaželjena civilna obleka, ter zapusti dolgočasna vojašnica, vrne se vojak zopet k ljubljnim starišem v domači krog, k domačemu ognjišču med brate in sestre. Pri vojakihi so mladeniči raznih narodnosti, iz raznih krajev in pokrajin skupaj, ali isti poklic, ista naloga, iste težnje in isto veselje spoji jih tako skupaj, da so kot bratje med seboj. Ne Slovenci, Nemci ali Lahi, ampak le Avstrijci so. To smo videli letos pri naši stotniji, katera biva v trdnjavi na malem otoku Ninore blizu Pulja. Mladičji dopustničarji (urlauberji) preoblekli so se v civilno obleko ter pojoč narodne pesni, čakali parnik,

katerih jih odpelje proti Pulju. Do pristanišča spremili smo jih vsi, katerim je osoda tako nemila, da moramo tičati še eno ali dve leti v vojaški suknji. Ko smo od daleč zagledali parnik, kateri nam odpelje tovariše, zapeli smo prvo Slovenci avstrijsko cesarsko pesem. Za nami so isto storili še Lahi in Nemci. Med tem je došel parnik. Sedaj se je pričelo poslavljanje. Podajali smo si roke, objemali se in ni ga bilo očesa, katero ne bi rosilo solz ob spominu, da marsikaterega izmed teh, kateri nam je bil drag tovariš, mogoče ne bomo nikoli več videli. Navzoča bila sta tudi oba gospoda ognjarja naše stotnije in tudi njima so se solzile oči. Dopustničarji so stopili na parnik, kateri je koj odrinil. Mahali so oni nam in mi njim z robcji še dolgo v slovo, dokler se parnik ni skrnil za bližnji otok.

Planinska Gora. Veliki romarski shod v praznik Marijnega Imena je bil letos nenavadno obiskan. Pritisk k spovednicam je bil tolik, da je 6 spovednikov komaj zmagalo vse delo in je marsikateri romar odšel brez sv. zakramentov, ker se je navlečal čakati ali pa ni hotel v taki gnječi tičati. Ljudje so res na božjih potih zelo nerodni, ker hoté vsi naenkrat opraviti in se drezajo, prerivajo in prepirajo za prednost, kdo bo prej na vrsti. Oznani se jim, da bodo vsi lahko opravili in da spovedniki ne gredo prej proč, dokler ne bo zadnji spovedan, pa vendar je taka sila pri spovednicah. Izpodbudno res to ni in romarji naj bi več dostojnosti s seboj prinesli. Pobožnost se mora tudi po vnanjem kazati. Nekdo je našel ruto z denarjem v vozalu. Najbrže jo je izgubil kak romar. Naj se oglasi pri župniku v Planini. Tudi pri krstnem kamnu v župni cerkvi svete Marjete se je našlo nekaj denarja, ki se ne ve čigav je.

Iz Štange 9. septembra: Na angeljsko nedeljo je blagoslovil preč. g. I. Lavrenčič, dekan v Šmartnem, nove krasne orglje, katere je izdelal g. Karol Kriegl iz Ljubljane. Orglje so v vsakem oziru hvalevredne. Narejene so po najnovejšem sistemu: na stožce. Dandanes se mnogo poizveduje o orgljarskih mojstrih. Pri napravljanju novih orgelj treba je mnogo premisleka. G. Karol Kriegla priporočam vsem onim gospodom, ki nameravajo napraviti nove orglje ali pa stare popraviti.

Iz Vipave se nam piše: Trta je pri nas jako lepa in bogato obložena. Zato pričakujemo mnogo blaga a tudi mnogo — kupcev. — Dne 7. t. m. je v Trstu v bolnišnici daleč poznani in od vseh spoštovani g. Ivan Može, trgovec in posestnik. Pokojnik je bil preblaga duša, zlasti dober oče revežev. Šel je iskat zdravja v Trst, a božja previdnost je drugače odločila. Njegovo truplo so prepeljali v Vipavo, kjer je bilo dné 16. t. m. posebno slovesno pokopano. Naj počiva v Gospodu!

Z Dolenjskega. Kaj ne, g. urednik, da smo se Dolenjci na katoliškem shodu prav posebno postavili! Od kod jih je prišlo toliko, kakor iz naših krajev, zlasti iz Ribnice? Kdo je imel posebni vlak kakor mi? In prav je bilo tako. Saj je bila Dolenjska dosedaj gledé katoliškega gibanja najbolj zaspana; zato je bila najbolj potrebna dramila. In dramilo je bil katoliški shod, krepko dramilo! Res čudno bi moralo biti, ako bi se one stotine dolenjskih mož ne bile na katoliškem shodu nabrale navdušenja, odločnosti, neustrašenosti v boju za sveto katoliško stvar. Upamo, da so se zlasti tistim odprle oči, ki dosedaj niso bili posebno prepričani, da so naši liberalci zares sovražniki našega naroda. In kakó bi se jim ne odprle oči, ko smo gledali v torek zvečer pri bakljadi to razdivjano druhal, slišali njihovo živinsko vpitje! Dolenjci smo se pri tej priliki naučili treh reči: 1.) Liberalci, na čelu jim Hribar in Tavčar, imajo v Ljubljani svojo glavno oporo v poulični druhal, pa tudi to le tedaj, če jo dobro plačajo; 2.) ljudje, ki se poslužujejo takih sredstev, so morali že sami globoko pasti in ne morejo biti prijatelji slovanskega ljudstva; 3.) proti takim ljudem se hočemo vsi združiti kot en mož in delovati za izvršitev prekrasnega programa, določenega na katoliškem shodu. V to pomozí Bog!

Podadmiral Viljem baron Tegetthoff, zmagovalec na morju leta 1866. Po zgodovinskih virih opisal Hrvojić. S podobami. Založil Anton Turk v Ljubljani. Str. 104. Cena 60 vinarjev po pošti 70 vinarjev. — Pod tem naslovom izšla je lična knjižica, s podobami okrašena, namenjena slovenski mladini ljudskih šol, katera naj bi se s čitanjem takih knjižic unemala zlasti za domoljubne junaške čine in za kreposti, kakoršne je imel slavní vojskovodja podadmiral baron Tegetthoff. Pa tudi preprosto ljudstvo, posebnó mladeniči vojaki, bodo našli v njej dokaj zanimivega in koristnega, ker opisuje knjižica precej obširno znameniti razvoj naše mornarice pod vodstvom neumorno delujočega, žal prerano umrlega avstrijskega podadmirala barona Tegetthoffa. — Vsebina je razdeljena v šest poglavij z naslednjimi oddelki: 1. Mladost. 2. V vojaškem stanu. 3. V bitki pri Helgolandu. 4. Vojska l. 1866. na kopnem. 5. Vojska na morju. 6. Tegetthoff državnik in preosnovatelj. — Šolske knjižnice si bodo sigurno brezizjemno omislile to delce.

Porotne obravnave v Ljubljani. Dne 3. t. m. je bil obsojen na 5 let ječe 23letni Fr. Zakrajšek iz Vel. Mlačevega, ker je 17. jun. Mat. Goliča sunil z nožem v hrbet, da je Golič umrl. — 4. sept. dopoldne je stal pred porotniki 18letni Fr. Rode iz Zaloga pri Moravčah. Obravnava je bila preložena.

— Naslednji dan je stal pred porotniki Anton Dolinar (Hraškarjev) iz Klavških njiv pri Trati, strojarski pomočnik pri Jožefu Peharc-u v Trziču, ki je priznal, da je v noči od 8 do 9. avgusta t. l. vlomil v pisarno svojega mojstra in tu iz miznice ukradel 140 kron, iz železne blaganje pa 7 stotakov. Peharc je dobil nazaj 1452 kron ter ima škode okoli 90 kron. Obtoženec se obsodi na poldrugo leto težke ječe s postom vsaki mesec. — Obtoženka Katarina Silvester, vdova, rojena v Ljubljani, stara 44 let, ima pet otrok od 7 do 15 let, zna le laško. Njen mož je bil pleskar in pristojen na Vrhniko. Osleparila je razne osebe v Egiptu za 1467 kron. Sodni dvor jo je obsodil na dve leti težke ječe z jedenkratnim mesečnim postom.

Ponearečila se je 31. avgusta v Mateni 22letna Iv. Stražiščar. Opirala je voz sena, ko je šel voz čez neki jarek, ki je bil poln vode. Voz se prevrne in dekle pade v jarek. Brat ji priskoči hitro na pomoč, a bilo je že prepozno, ker mrtvo potegne iz vode.

Obstrelil se je 2. t. m. Ivan Japelj, mizarski vajenec v Stanežičah, ko je streljal s topiči. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

Gorenjske novice. Franceta Križnarja iz Spodnjega Bitnja je napadel Treiber iz Žabnice in ga udaril z opeko tako, da je Križnar umrl. — Jožefa Podlipnika iz Polja je napadlo pet kravjih pastirjev, ko je šel od maše iz Bistrice. Podlipnik je močno poškodovan.

Umor. Letos na pomlad je šel na Vestfalsko 31letni Fr. Florjančič iz Rihpovca pri Trebnjem. Iz Dortmunda se sedaj poroča, da so ga neznani ljudje napadli in ubili.

Uboj. V nedeljo ponoči 2. t. m. so se v Lescah v neki gostilni stegli fantje. Nekdo je mizarskega pomočnika I. Primožiča sunil z nožem v bedro, da mu je kri odtekla in je kmalu nato umrl. Zaprlí so hlapca Šinka in Terlepa.

Štajersko.

Štajarske novice. Občinske volitve v Oplotnici so za Slovence slabo izpadle. Zmagali so nemškutarji. — Za streljanje proti toči napravijo v Slov. Bistrici 37 strelnih koč. — Kmetijska zadruga v Št. Ilju pri Velenju si je napravila tudi mlekarno. — Slovenjebistriški župan je dal pribiti samonemško zahvalo cesarjevo. Slovenci so se pritožili. — Toča je pobila v farah sv. Barbara, Leskovec in sv. Trojica. Pokrila je tla ponekod 20 do 30 cm debelo.

Primorsko.

Tržaške novice. Poroča se, da je sv. oče dne 31. avgusta vsprejel v avdijenci škofa Šterka. — V

pijanosti je pal v morje 72letni Hijeronim Krelja iz Voloske. Pri mrtvecu so našli 1086 K. — Iz Trsta in Istre je lepa romarska četa šla v Rim. Romarji so se vrnili te dni.

Veliki tatvini so prišli na sled v tržaški tovarni za luščenje riža. Samo v enem dnevu je zmanjkalo tri vagone riža. Skupno škodo na ukradenem blagu cenijo na 200 000 K. Tatvino je povzročil tovarniški agent A. Pinzing.

Drobtinice.

Usmrčen na elektriškem stolu. Iz Sing-Sing v Ameriki poročajo: Josip Mulen, ki je umoril svojo ženo, je bil te dni usmrčen v dosedaj najkrajšem času. Zločinec je vstopil v smrtno sobico ob 6. uri 3 minute. Dve minuti pozneje je bil posajen na stol privezan, na kar je bil odprt električen tok. Ob 6. uri 6 minut je pa bil že mrtev in jedno minuto pozneje je dr. Janeway konstatoval njegovo smrt. Električen tok je bil za trideset sekund močan 1,640 volt, na to je bil znižan, a kmalu zvišan na prejšnjo moč. Obsojenec je sedel cel čas mirno na stolu in ni niti jedenkrat s svojimi udi zmaknil.

Bog vodi po raznih potih. Jezuit, pater Rafael Lacaze, iz imenitne španske rodbine, bil je polkovnik in učitelj mladega španskega kralja Alfonza XIII. V sept. leta 1898. je bil imenovan generalom; toda isti dan mu je umrla soproga in malo pozneje oba otroka. Začel je študirati bogoslovne vede in zadnji teden je pel novo mašo. Navzočih je bilo mnogo generalov in vojni minister. Kraljica vladarica je generalu-novomašniku, ki je okoli 49 let star, darovala krasno štolo.

Demant.

Sest. Fr. V.

a	soglasnik
a a č	svetopisemska oseba
d d c e e	moško ime
e h i i i j k	rimski bog
m m m n n o o o o	
p p r r r s s	uradnik
t t t t t	rokodelc
u v v	kovaška priprava
v	soglasnik

Srednje črke prav pogojenih besed, brane od zgoraj navzdol povedo ime slovenskega leposlovnega lista, kar znači tudi srednja beseda.

Besedna uganka.

S tremi črkami fara na Kranjskem leži
S štirimi manjša ob isto meji;
Ako pa združiš besedi obé,
Pokaže se takoj drugo ime,
Župnije blizu Ljubljane ime,
Kjer verniki prečisto Devico časté.

Rešitev ugank v zadnji številki:

I.

Bog blagoslovi sklepe drugega katoliškega shoda!

II.

Mir — Rim.

III.

Tat.

Tržne cene v Ljubljani.

od dne 7. septembra do dne 15. septembra

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	28	20
» » II. »	1	12	Koruzna » »	17	—
» » III. »	—	96	Ajdova » »	36	—
Telečje meso »	1	20	Fizol, liter »	—	16
Prasičje » sveže »	1	40	Grah, » »	—	20
» » prek. »	1	40	Leča, » »	—	24
Koštrunovo meso »	—	80	Kaša, » »	—	22
Maslo » »	2	—	Ričet, » »	—	22
Surovo maslo »	1	90	Pšenica » 100 kg	16	—
Mast prašičja »	1	40	Rž » »	13	60
Slanina sveža »	1	36	Ječmen » »	12	40
» prekajena »	1	40	Oves » »	12	60
Salo » »	1	20	Ajda » »	17	—
Jajce, jedno » »	—	6	Proso, belo, » »	19	—
Mleko, liter » »	—	16	» navadno » »	14	—
Smetana liter » »	—	80	Koruzna » »	15	60
Med » » kg	—	—	Krompir » »	5	40
Krompir » » »	5	—	Drva, trda, sežanj	6	50
Piščanec » » »	1	20	» mehka, » »	4	70
Golob » » »	—	45	Seno, 100 kg »	3	20
Raca » » »	1	60	Slama, » » »	3	20
Gos » » »	—	—	Stelja, » » »	—	—

**Prihodnja številka »DOMOLJUBA« izide dne
4. oktobra 1900 zvečer.**

Loterijske »rečke«.

Dunaj, 5. septembra	25	51	3	76	2
Trst, 7. septembra	60	10	9	52	13
Gradec, 15. septembra	36	5	25	74	40
Ljubljana, 7. septembra	8	9	50	48	5

„Poskusi vse, obdrži najboljše“. Vsakdo pozna ta pregovor, a kako redko se ravna po njem! Sicer bi ne bilo mogoče, da so tolikim družinam se nepoznane prednosti in vrline, katere daje kavi Kathreiner-Kleippova sladna kava, ako se jo primeša k navadni bobovi kavi. Izkušnja je dokazala v neštevilnih slučajih, da se more le na ta način pripravljati najboljša, najizvrstnejša kava, ki ima izboren okus in ki pripomore k zdravju. Nobena gospodinja naj se več ne obotavlja, ako se ni poskusila te najceneje in že v stotisočerihih rodbinah udomačene kave; stori naj to na korist svoje gospodinjske blagajne in na korist svojih domačih. 5

„Pri Miklavžu“

123 6—2

v Ljubljani,

Medene ulice, zraven loterije

prodaja se na drobno po kramarskih cenah manu-
lakturano blago, kakor: bela, rujava in pisana
kotenina, parhat višnjevi in pisan, calig za
moške, ogrinjalke volnene in pavolnate rute,
nogavice, jagerske srajce in hlače i. t. d.

Popolnoma zadnja cena in prijazna postrežba.

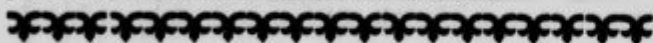

Vzamem takoj

126 1—1

pridnega krepkega dečka

starega 14—18 let za učenca za mesarsko obrt, ljubo bi mi bilo,
ako bi imel že kaj pojma o tej obrti. — Ponudbe naj se gla-
sijo na upravnništvo „Domoljuba“, ali pa naj dotični tamkaj
poizve moj naslov ter se osebno do mene obrne.

Priporočilo.

Firma J. C. Bernard, tovarna za razne stroje v Karlinu
na Češkem (pri Pragi), mi je za mojo vodno žago poslala jedno
pat. Haag-ovo železno turbino, katero sem sam postavil in s
katero sem jako zadovoljen. Vodna sila pri moji žagi je zelo
slaba. Dosedaj je gonila res tudi le jedno vodno kolo, s tem
pa kljub vsem mogočim tehničkim olajšavam samo jedno žago.
Naročena turbina pa razvija moči za devet in pol konjskih sil
in žene pri isti vodni sili zlahka dve žagi ter en cirkular za-
jedno, brez prejšnjega šuma in ropota, ker teče prav mirno.
Izgotovljena je iz dobrega materiala, zelo močno, a vendar
precizno in tako lahka, da se mi dosedaj tudi pri najmanjši vodi
še ni ustavila.

Radi tega priporočam firmo J. C. Bernard vsem onim, ki
se mislijo nabaviti moderni gonilni stroj, tembolj, ker cene niso
visoke, plačilni pogoji pa jako ugodni. Turbino si more vsakdo
pri meni ogledati, kjer dobi lahka vsa potrebna natančna po-
jasnila o velikosti, moči in cenah. 115 3—2

Na Bregu pri Borovnici, dne 22. avgusta 1900.

Fran Švigelj, posestnik in trgovec z lesom.

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade

17

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiedenergürtel 20,

ali pa

17 25—25

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

114 Učenec 2—2

se sprejme za čevljarški obrt
pri Ivanu Rozman, čev-
ljarskem mojstru v Ljubljani,
sv. Florijana ulice št. 32.

2 krepka dečka

dobrih starišev, katera imata
veselje do kovaškega učenja.
sprejme takoj po dogovoru

Fran Belič, kovač.
Ljubljana, — Tržaška cesta 23.

R. MIKLAUC

★ Ljubljana ★

Spitalske ulice št. 5

suknena pošiljateljstva ★ ★
trgovina ★ ★ ★ ★

prodaja se na debelo in na
drobno. 122 6—2

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga za moške
in ženske obleke — V zalogi se nahaja domače loško,
brnsko in jegerndorfsko sukno, zanesljivo dobro in trpežno
blago, vsakovrstne hlačevine, vsa podlaga in potrebščine
za gospode krojače i. t. d.

Prav lepo nove vrste blago za ženske obleke v vseh
barvah in cenah: ogrinjalke, volnene rute, parht višnjevi
in pisan za obleke, cvilni za postelje, kovtre, koce i. t. d.

Uzorce na zahtevanje poštino prosto.

Najcenejši nakup sukneneblaga.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli 503 20-16

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prani sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

107 (20-10)

Cena steklenici 1. gl. 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno recno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katere znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Duna, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skore v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

Posojilnica v Radovljici

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, kojega ista sam za vložnike plačuje.

Dne 30. aprila t. l. znašajo hranilne vloge	K 924.769.83
Dana posojila	789.304.88
Pri denarnih zavodih naloženo	155.286.83
Garancijski fond čez	60.000.—

Hranilne knjižice tujih zavodov sprejemajo se kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

57 8-5

Kovačnica

g. Lenče-ta na Laverici pri Ljubljani

daje se takoj v izvrševanje kovaškega obrta treznemu, spretnemu in samostojnemu kovaču z orodjem, ne da bi se kaka najemnina plačala.

Primerna najemnina plačati bode se le p. tem, ko se bode konstatovalo, da je kovačnica dobro obiskana. Ker občinstvo komaj pričakuje delavnega in razumnega kovača, je zagotovo pričakovati, da bode imel vedno mnogo dela.

2

744 5

17-11

124

791

Pouk

3-2

4 3

v krojnem risanju (Schnittzeichnen) in praktičnem izdelovanju oblek

daje Fani Komar, oblast konc. učni zavod
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 26.

==== **Modni salon.** ====

Sprejemajo se gospodične tudi na hrano in stanovanje.

Zmešane in strižene lase

kupuje po najvišjih cenah od dveh kilogramov naprej Filip Well, velika trgovina z lasmi v Spodnjem Karlovcu na Češkem.

P. n. čitatelje te anonce opominim, naj opozoré na mojo
adreso zbiralce zmešanih las. 101 5-4

Kwizdov restit.-fluid

Cena steklenici 2 K 80 h.

C. k. priv. umivalna voda za konje.

je tekočina, že 40 let v rabi po dvornih, vojaških in civilnih konjskih hlevih, s katero se krepčajo konji po velikem trudu, ali če si zvinijo nogo, če jim odrevené kite itd. Ta tekočina dela konja sposobnega za izredne uspehe pri dirkah. — Pristen je fluid le z gori označeno varstveno znamko in je dobiti po vseh lekarnah in prodajalnicah dišav v Avstro-Ogerski.

Glavna zaloga

Franc Jan. Kwizda,

c. in k. avst.-og. in kr. rumun. in knežji bulg. dvorni založnik,
lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju. 75 (8-3) L.

Kathreiner

je samo pravi v znanih

Kathreinerjevich zavojih!

Zatoraj nikoli v odprtih ali v drugih za prevaranje računajočih ponarejenih zavojih.

Kathreiner Kneippova sladna kava

je najukusnejša, kakor tudi edino zdrava in zraven tega najcenejša primes k bobovi kavi.

Kathreiner Kneippova sladna kava

bode z veseljem in z vedno raztočem učinkom v stotisoč družinah použita.

Kathreiner Kneippova sladna kava

je tam, kjer se zavoľjo zdravja bobova kava prepove, najboljši nadomestek.

